

บันทึกความเข้าใจ

ระหว่างกระทรวงสาธารณสุขแห่งราชอาณาจักรไทย

กับกระทรวงสาธารณสุขแห่งสาธารณรัฐคิวบา

ว่าด้วยความร่วมมือในสาขาสาธารณสุขและการวิจัยทางการแพทย์

กระทรวงสาธารณสุขแห่งราชอาณาจักรไทย โดยศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงสาธารณสุขแห่งสาธารณรัฐคิวบา โดย นายแพทย์โรเบโต้ โมราเลส โอเฮดะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งต่อไปนี้อ้างถึงฝ่ายเดียว ให้เรียกว่า "ภาคี" หากอ้างรวมกัน ให้เรียกว่า "คู่ภาคี"

พิจารณาถึงประโยชน์ของความร่วมมือระหว่างประเทศในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์ สุขภาพ ตลอดจนความจำเป็นที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ด้วยความสนใจที่จะสร้างสภาพที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาความร่วมมือบนพื้นฐานความเท่าเทียมกัน และคำนึงถึงความจำเป็นสำหรับพื้นฐานที่เพียงพอต่อความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน คู่ภาคีเห็นชอบ ดังนี้

ข้อ ๑

วัตถุประสงค์

คู่ภาคีจะส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกันในสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพบน พื้นฐานหลักต่างตอบแทนและผลประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้ขอบเขตความสามารถของตนที่กำหนดโดย กฎหมายภายในประเทศของทั้งสองประเทศที่มีอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างระบบสุขภาพและ ปรับปรุงสถานะทางสุขภาพของประชาชนในประเทศของคู่ภาคีทั้งสองฝ่าย

ข้อ ๒

สาขาความร่วมมือ

คู่ภาคีจะสนับสนุนความร่วมมือในสาขาดังต่อไปนี้

- (๑) โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ รวมถึงใช้เลือดออก เอชไอวี/เอดส์ มะเร็ง และเบาหวาน
- (๒) กิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัยทางการแพทย์ เภสัชวิทยา และเทคโนโลยีชีวการแพทย์
- (๓) นโยบายเกี่ยวกับเภสัชกรรม
- (๔) ระบบสุขภาพและการสาธารณสุขมูลฐาน
- (๕) แพทยศาสตรศึกษา
- (๖) เทคโนโลยีชีวการแพทย์
- (๗) หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ
- (๘) สาขาความร่วมมืออื่นที่คู่ภาคีตกลงร่วมกันและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบันทึกความเข้าใจนี้

ข้อ ๓

รูปแบบความร่วมมือ

ความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างคู่ภาคีในสาขาความร่วมมือตามข้อ ๒ จะดำเนินการผ่านกิจกรรมดังต่อไปนี้

- (๑) การแลกเปลี่ยนทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและผู้แทน ในสาขาที่กำหนดโดยคู่ภาคี
- (๒) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ข้อมูล และแนวปฏิบัติที่ดี
- (๓) การให้ความช่วยเหลือทางการแพทย์ โดยผ่านผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพของคิวบาและไทย ตามความเป็นไปได้และความจำเป็นของคู่ภาคี
- (๔) การเข้าร่วมของผู้เชี่ยวชาญในการประชุมและเหตุการณ์ต่างๆ ที่จัดโดยคู่ภาคี
- (๕) การส่งเสริมการวิจัย การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและโอกาสการพัฒนาธุรกิจด้านเภสัชกรรม เทคโนโลยีชีวการแพทย์ และด้านอื่นๆ ตามที่กำหนดโดยคู่ภาคี
- (๖) การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ของคิวบาและไทยในการรักษาผู้ป่วย
- (๗) การพัฒนาขีดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ
- (๘) ความร่วมมือรูปแบบอื่นๆ ที่ได้รับความยินยอมร่วมกันจากคู่ภาคี

ข้อ ๔

โครงการดำเนินงาน

คู่ภาคีอาจจัดทำโครงการดำเนินงานร่วมกันซึ่งให้ข้อมูลรายละเอียดของกิจกรรมที่จะดำเนินการตามความเหมาะสมในแต่ละกรณี โดยระบุรายละเอียดในหัวข้อดังต่อไปนี้

- (๑) งบประมาณการทั่วไปและแนวทางสำหรับการดำเนินโครงการ
- (๒) วัตถุประสงค์
- (๓) กิจกรรมเฉพาะ
- (๔) ตารางเวลาการดำเนินงาน
- (๕) เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการจัดสรร
- (๖) รูปแบบด้านการเงิน
- (๗) ความรับผิดชอบและพันธกรณีของคู่ภาคีแต่ละฝ่าย
- (๘) วัสดุที่ได้รับการจัดสรร

(๙) กลไกการประเมินผล และ

(๑๐) ข้อมูลอื่นๆ ที่คู่ภาคีเห็นว่าจำเป็น

โครงการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นและได้รับความเห็นชอบร่วมกันจะเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจนี้ รายละเอียดกิจกรรมที่จะระบุไว้และจะดำเนินการในอนาคตจะได้รับการกำหนดไว้ในความตกลงเฉพาะ ซึ่งจะเป็นเอกสารภาคผนวกของบันทึกความเข้าใจนี้

ข้อ ๕

ทุน

ข้อตกลงด้านการเงินที่ครอบคลุมค่าใช้จ่ายสำหรับกิจกรรมความร่วมมือที่ดำเนินภายในกรอบของบันทึกความเข้าใจนี้ อาจได้รับการตัดสินใจร่วมกันโดยคู่ภาคีเป็นรายกรณี ภายใต้ความพร้อมด้านทุนและทรัพยากร

ข้อ ๖

การดำเนินการ

คู่ภาคีจะต้องจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อกำหนดรายละเอียดของความร่วมมือและกำกับกับการดำเนินการ รวมทั้งประเมินผลการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจนี้ คณะทำงานจะต้องประชุมกันตามเวลาที่เหมาะสมที่ได้รับการตัดสินใจร่วมกันโดยคู่ภาคี

ข้อ ๗

การระงับข้อพิพาท

ข้อพิพาทใดๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างคู่ภาคี อันเนื่องมาจากการตีความหรือการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างสันติวิธีระหว่างคู่ภาคี ผ่านช่องทางการทูต

ข้อ ๘

การรักษาความลับของข้อมูล

ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องไม่เปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นความลับที่ได้ให้ไว้แก่กันและกันในระหว่างการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือภายใต้บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ แก่บุคคลที่สาม เว้นแต่และเท่าที่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากภาคีอีกฝ่ายหนึ่งให้ดำเนินการได้

ข้อ ๙

สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

- (๑) ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องรับประกันการปกป้องที่เหมาะสมซึ่งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากความร่วมมือตามบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ โดยสอดคล้องกับกฎหมาย กฎ และระเบียบของแต่ละฝ่าย และความตกลงระหว่างประเทศอื่นๆ ที่ผูกพันคู่ภาคี
- (๒) ในกรณีผลการวิจัยที่ได้จากกิจกรรมร่วมภายใต้บันทึกความเข้าใจนี้ คู่ภาคีจะต้องเป็นผู้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนร่วมกันสำหรับการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้สิทธิผูกขาดของคู่ภาคี ที่จะดำเนินธุรกิจและเทคโนโลยีในประเทศของตน สำหรับการดำเนินธุรกิจและเทคโนโลยีในประเทศอื่นจะดำเนินการร่วมกันโดยผ่านความตกลงแยก
- (๓) สิ่งพิมพ์เผยแพร่ เอกสาร และ/หรือบทความใดๆ ที่เกิดจากการดำเนินงานร่วมกันที่กระทำโดยคู่ภาคีตามบันทึกความเข้าใจนี้ คู่ภาคีจะต้องเป็นเจ้าของร่วมกัน
- (๔) ข้อมูลที่ส่งผ่านโดยคู่ภาคีภายใต้บันทึกความเข้าใจนี้ จะได้รับการรักษาไว้เป็นความลับ และจะต้องไม่ใช่เพื่อจุดมุ่งหมายอื่นนอกจากจุดมุ่งหมายที่ข้อมูลได้รับการร้องขอ และจะต้องไม่ส่งต่อไปยังบุคคลที่สาม โดยปราศจากความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้าจากภาคีที่ได้ส่งข้อมูลนั้นๆ

ข้อ ๑๐

การทบทวน การแก้ไข และการเปลี่ยนแปลง

ภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อทบทวน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขบันทึกความเข้าใจนี้ ทั้งหมดหรือบางส่วน การทบทวน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขใดๆ ที่ได้รับการยอมรับจากคู่ภาคี จะต้องกระทำเป็นลายลักษณ์อักษร และจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของบันทึกความเข้าใจนี้ การทบทวน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขนี้จะมีผลในวันที่กำหนดโดยผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย การทบทวน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขใดๆ จะต้องไม่กระทบต่อสิทธิและพันธกรณีที่เกิดขึ้นจากหรือบนพื้นฐานบันทึกความเข้าใจนี้ ก่อนหรือจนถึงวันที่มีการทบทวน เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขนั้นๆ

ข้อ ๑๑

การมีผลใช้บังคับ

บันทึกความเข้าใจนี้จะมีผลใช้บังคับในวันที่มีการลงนาม และจะยังคงมีผลต่อไปเป็นระยะเวลาสาม (๓) ปี และอาจได้รับการขยายเวลาออกไปอีกเรื่อยๆ เป็นระยะเวลาเท่ากัน เว้นแต่คู่ภาคีตกลงที่จะยุติบันทึกความเข้าใจนี้

ข้อ ๑๒
เหตุสุดวิสัย

ภาคีแต่ละฝ่ายจะไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ หากไม่สามารถดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจนี้ได้ทั้งหมด หรือบางส่วน ด้วยเหตุสุดวิสัยต่างๆ อาทิ สงคราม ภัยธรรมชาติ หรือสาเหตุอื่นๆ ที่อยู่นอกเหนือการควบคุม

ข้อ ๑๓
การยุติ

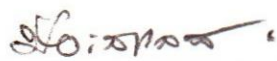
บันทึกความเข้าใจนี้จะยุติโดยคู่ภาคีโดยการตกลงร่วมกันหรือการตัดสินใจของฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียว เป็นลายลักษณ์อักษร หก (๖) เดือนก่อนวันที่สิ้นสุดของบันทึกความเข้าใจ

คู่ภาคีจะอำนวยความสะดวกตามความพร้อมของตนสำหรับความร่วมมือและการติดต่อสื่อสารโดยตรงระหว่างสถาบันและองค์การด้านสุขภาพของประเทศของตน

เพื่อเป็นพยานแก่การนี้ ผู้ลงนามข้างท้ายซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยถูกต้องจากรัฐบาลของแต่ละฝ่ายได้ลงนาม บันทึกความเข้าใจนี้

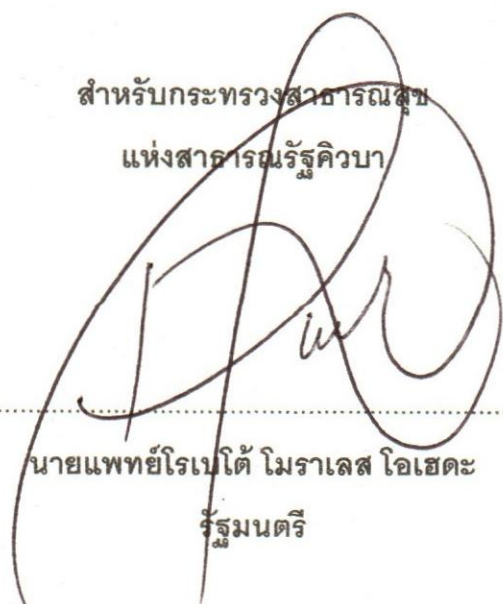
ทำเป็นฉบับ ณ กรุงฮาวานา ในวันที่ ๒๔ เดือนเมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็นภาษาไทย ภาษาสเปน และภาษาอังกฤษ ทุกฉบับถูกต้องแท้จริงเท่าเทียมกัน ในกรณีที่เกิดความแตกต่างในการตีความ ให้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสำคัญ

สำหรับกระทรวงสาธารณสุข
แห่งราชอาณาจักรไทย

ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ
นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร
รัฐมนตรี

สำหรับกระทรวงสาธารณสุข
แห่งสาธารณรัฐคิวบา

นายแพทย์โรเบร์โต โมราเลส ไอเฮตะ
รัฐมนตรี

**MEMORANDO DE ENTENDIMIENTO
ENTRE
EL MINISTERIO DE SALUD PÚBLICA
DEL REINO DE TAILANDIA
Y
EL MINISTERIO DE SALUD PÚBLICA
DE LA REPÚBLICA DE CUBA
EN LA
COOPERACIÓN EN LOS ÁMBITOS DE LA SALUD
E INVESTIGACIÓN MÉDICA**

El Ministerio de Salud Pública del Reino de Tailandia, representado en este acto por el Clin. Prof. Emérito Piyasakol Sakolsatayadorn, en su capacidad como Ministro de Salud Pública y el Ministerio de Salud Pública de la República de Cuba, representado en este acto por el Dr. Roberto Morales Ojeda en su capacidad como Ministro de Salud Pública, en lo sucesivo denominados individualmente la "Parte" y colectivamente como las "Partes".

Teniendo en cuenta la utilidad de la cooperación internacional en el campo de las ciencias médicas y de la salud, así como la necesidad de fortalecer las relaciones recíprocas; y

En aras de crear condiciones favorables para el desarrollo de la cooperación basada en la igualdad, y teniendo en cuenta la necesidad de una base adecuada para las relaciones recíprocas, las Partes acuerdan lo siguiente:

Artículo I

OBJETO

Las Partes promoverán, en el ámbito de sus competencias, definidas por las leyes nacionales existentes de ambos países, la cooperación en el campo de las ciencias médicas y de la salud basadas en la reciprocidad y el beneficio mutuo, con el objetivo de fortalecer los sistemas de salud y desarrollar el estado de salud de las personas de los países de ambas Partes.

Artículo II

ÁREAS DE COOPERACIÓN

Las Partes apoyarán la cooperación en las siguientes áreas:

- (1) Enfermedades transmisibles y no transmisibles, incluyendo dengue, VIH / Sida, cáncer y diabetes
- (2) Actividades de investigación médica, farmacológica y de tecnología biomédica;

- (3) Política farmacéutica
- (4) Sistema de salud y atención primaria de salud
- (5) Educación médica
- (6) Tecnología biomédica
- (7) Cobertura universal de salud
- (8) Otros campos de cooperación según lo acordado por las Partes y de acuerdo con los objetivos del presente Memorando de Entendimiento (MdE).

Artículo III

FORMAS DE COOPERACIÓN

La cooperación recíproca entre las Partes en las áreas referidas en el artículo II se llevará a cabo de la siguiente manera:

- (1) Intercambio académico; intercambio de expertos y delegaciones; en áreas identificadas por las Partes;
- (2) Intercambio de experiencias, información y buenas prácticas;
- (3) Asistencia médica, a través de profesionales de la salud cubanos y tailandeses de acuerdo con las posibilidades y necesidades de las Partes;
- (4) Participación de expertos en conferencias y eventos celebrados por las Partes;
- (5) Promoción de investigaciones, desarrollo de capacidades de fabricación y oportunidades de desarrollo comercial en productos farmacéuticos, de tecnología biomédica y otros identificados por las partes;
- (6) Uso de productos novedosos de la tecnología cubana y tailandesa en la atención a pacientes;

- (7) Desarrollo de capacidades de profesionales de la salud; y
- (8) Otras formas de cooperación, con el mutuo consentimiento de las Partes;

Artículo IV

PROYECTOS DE TRABAJO

Las Partes podrán formular proyectos de trabajo conjuntos que detallarán las actividades que se llevarán a cabo, especificando, según corresponda en cada caso, los siguientes aspectos:

- (1) procedimientos generales y pautas para la realización del proyecto;
- (2) objetivos;
- (3) actividades específicas;
- (4) horario de trabajo;
- (5) personal prorrateado;
- (6) forma de financiación;
- (7) responsabilidades y obligaciones de cada una de las Partes;
- (8) materiales asignados;
- (9) mecanismos de evaluación; y
- (10) cualquier otra información que las Partes consideren necesaria.

Los proyectos de trabajo, una vez establecidos y acordados mutuamente, formarán parte de este MdE. Los detalles de las actividades que se especificarán y llevarán a cabo en el futuro se definirán en Acuerdos Específicos que se anexarán a este MdE.

Artículo V

FONDOS

El acuerdo financiero para cubrir los gastos de las actividades de cooperación emprendidas en el marco de este MdE podrán ser mutuamente decididos por las Partes caso a caso, sujeto a la disponibilidad de fondos y recursos.

Artículo VI

IMPLEMENTACIÓN

Las Partes establecerán un Grupo de Trabajo para seguir elaborando los detalles de la cooperación y supervisar la implementación de este Memorando de Entendimiento, y también para evaluar los resultados de este MdE. El Grupo de Trabajo se reunirá en el momento apropiado según lo decidan las Partes.

Artículo VII

SOLUCIÓN DE CONTROVERSIAS

Cualquier disputa que surja entre las Partes debido a la interpretación o implementación del MdE se resolverá de manera amistosa entre las Partes, a través de canales diplomáticos.

Artículo VIII

CONFIDENCIALIDAD DE LA INFORMACIÓN

Ninguna de las Partes divulgará ni distribuirá a terceros información confidencial que se suministre en el transcurso de la realización de actividades de cooperación en virtud del MdE, excepto en la medida en que la otra Parte lo autorice por escrito a hacerlo.

Artículo IX

DERECHOS DE PROPIEDAD INTELECTUAL

(a) Cada Parte garantizará la protección adecuada de los Derechos de Propiedad Intelectual generados por la cooperación de conformidad con el MdE de conformidad con sus respectivas leyes, normas y reglamentos y otros acuerdos internacionales con los que las Partes se comprometen.

(b) En caso de resultados de investigación obtenidos a través de actividades conjuntas bajo este MdE, ambas Partes serán cosolicitantes para la protección de derechos de propiedad intelectual, sujetos a los derechos exclusivos de las Partes para comercializar la tecnología en sus respectivos países. La comercialización de la tecnología en cualquier otro país se realizará conjuntamente a través de un acuerdo por separado.

(d) Cualquier publicación, documento y / o documento que surja del trabajo conjunto realizado por las Partes de conformidad con este MdE será de propiedad conjunta.

(e) La información transmitida por las Partes en virtud de este MdE se mantendrá confidencial y no se utilizará para fines distintos a aquellos para los que se solicitó, y no se transferirá a un tercero sin el consentimiento previo por escrito de la Parte que proporcionó dicha información.

Artículo X

REVISIÓN, ENMIENDA Y MODIFICACIÓN

Cualquiera de las Partes puede solicitar por escrito una revisión, modificación o enmienda de todo o parte de este MdE. Cualquier revisión, modificación o enmienda aceptada por las Partes será por escrito y formará parte de este MdE. Tal revisión, modificación o enmienda entrará en vigencia en la fecha que determinen las Partes. Cualquier revisión, modificación o enmienda será sin perjuicio de los derechos y obligaciones que surjan de o se basen

en este MdE antes o al día de dicha revisión, modificación o enmienda.

Artículo XI

ENTRADA EN VIGOR

Este MdE entrará en vigor a partir de la fecha de su firma y tendrá una vigencia de tres (3) años, y podrá prorrogarse automáticamente por igual período, a menos que las partes acuerden expresamente lo contrario

Artículo XII

FUERZA MAYOR

Ninguna de las Partes se hacen responsables si no pudiesen cumplir en todo o en parte con los compromisos que adquieren en virtud del presente Memorándum de Entendimiento por motivos de fuerza mayor tales como guerras, desastres naturales, o cualquier otra causa que esté fuera de control.

Artículo XIII

TERMINACION

El presente MdE puede darse por finalizado por Las partes por mutuo acuerdo o unilateralmente, mediante notificación por escrito con seis (6) meses antes de su finalización.

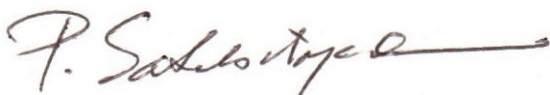
Las Partes facilitarán, dentro de sus posibilidades, cooperación y contacto directo entre las instituciones de salud y las organizaciones de sus respectivos países.

En testimonio de lo cual, los firmantes, siendo debidamente autorizados por sus respectivos gobiernos han firmado este MdE

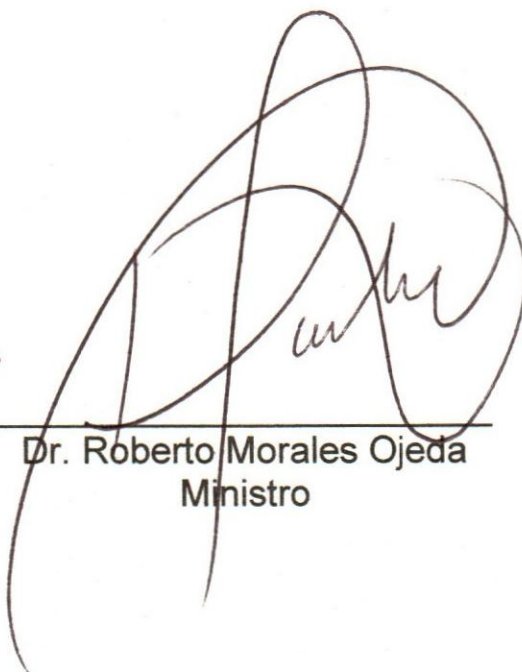
Firmado en duplicado en La Habana el 24 de abril, 2018, en los idiomas Inglés, Español y Tailandés, todos los textos igualmente auténticos. En caso de divergencias en la interpretación, prevalecerá el texto en inglés.

POR EL MINISTERIO DE
SALUD PÚBLICA DE
EL REINO DE TAILANDIA

POR EL MINISTERIO DE
SALUD PÚBLICA
DE LA REPÚBLICA DE
CUBA

Clin. Prof. Emérito Dr. Piyasakol
Sakolsatayadorn
Ministro

Dr. Roberto Morales Ojeda
Ministro

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
BETWEEN
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH
OF THE KINGDOM OF THAILAND
AND
THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH
OF THE REPUBLIC OF CUBA
ON
COOPERATION IN THE FIELDS OF HEALTH
AND MEDICAL RESEARCH

The Ministry of Public Health of the Kingdom of Thailand, represented in this act by Clin. Prof. Emeritus Dr. Piyasakol Sakolsatayadorn in his capacity as Minister of Public Health and the Ministry of Public Health of the Republic of Cuba, represented in this act by Dr. Roberto Morales Ojeda, in his capacity as Minister of Public Health, hereinafter individually referred to as the "Party" and collectively referred to as the "Parties"

Considering the usefulness of international cooperation in the field of medical and health sciences, as well as the need to strengthen reciprocal relations; and

In the interests of creating favorable conditions for the development of equality-based cooperation, and taking into account the need for an adequate basis for reciprocal relations, the Parties agree as follows:

Article I

OBJECTIVE

The Parties shall promote, within the scope of their competences as defined by the existing national laws of both countries, cooperation in the field of medical and health sciences based on reciprocity and mutual benefit, with the aim of strengthening health systems and improving the health status of the people of the countries of both Parties.

Article II

AREAS OF COOPERATION

The Parties shall support cooperation in the following areas:

- (1) Communicable and non-communicable diseases including dengue, HIV/AIDS, cancer and diabetes
- (2) Activities on medical, pharmacological and biomedical technological research;
- (3) Pharmaceutical policy
- (4) Health system and primary health care
- (5) Medical education
- (6) Biomedical technology
- (7) Universal health coverage and

- (8) Other fields of cooperation as agreed by the Parties and in accordance with the objectives of this Memorandum of Understanding (MoU).

Article III

FORMS OF COOPERATION

The reciprocal cooperation between the Parties in the areas referred to in Article II shall be carried out through the following:

- (1) Academic exchange; exchange of experts and delegations; in areas
- (2) that are identified by the Parties;
- (3) Exchange of experiences, information and good practices;
- (4) Medical assistance, through Cuban and Thai health professionals according to the possibilities and needs of the Parties;
- (5) Participation of experts in conferences and events held by the Parties;
- (6) Promotion of researches, the development of manufacturing capacities and business development opportunities in pharmaceuticals, biomedical technology and others as identified by parties;
- (7) The use of novel Cuban and Thai technology in the treatment of patients;
- (8) Capacity building of health professionals; and
- (9) Other forms of cooperation, with the mutual consent of the Parties;

Article IV

WORK PROJECTS

The Parties may formulate joint work projects that provide details of the activities to be carried out, specifying, as appropriate in each case, the following aspects:

- (1) general procedures and guidelines for the carrying out of the project;
- (2) objectives;
- (3) specific activities;
- (4) schedule of work;
- (5) apportioned staff;

- (6) form of financing;
- (7) responsibilities and obligations of each of the Parties;
- (8) allocated materials;
- (9) evaluation mechanisms; and
- (10) any other information that the Parties deem necessary.

The work projects, once established and mutually agreed, shall form part of this MoU. The details of the activities as to be specified and carried out in the future shall be defined in Specific Agreements that shall be annexed to this MoU.

Article V

FUNDING

The financial arrangement to cover expenses for the cooperative activities undertaken within the framework of this MoU may be mutually decided by the Parties on a case-by-case basis subject to the availability of funds and resources.

Article VI

IMPLEMENTATION

The Parties will set up a Working Group to further elaborate the details of cooperation and to oversee the implementation, and also to assess the outcomes of this MoU. The Working Group shall meet at appropriate times as mutually decided by the Parties.

Article VII

SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute arising between the Parties due to the interpretation or implementation of the MoU shall be resolved amicably between the Parties, through diplomatic channels.

Article VIII

CONFIDENTIALITY OF INFORMATION

Neither Party shall disclose or distribute any confidential information that is supplied to each other in the course of the conduct of cooperative activities under the MoU to any third party except as and to the extent authorized in writing to do so by the other Party.

Article IX

INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

- (1) Each Party shall ensure appropriate protection of Intellectual Property Rights generated from cooperation pursuant to the MoU in accordance with their respective laws, rules and regulations and other international agreements by which the Parties are bound.
- (2) In case of research results obtained through joint activities under this MoU, both Parties shall be co-applicants for the protection of intellectual property rights, subject to exclusive rights of the Parties to commercialize the technology in their respective countries. Commercialization of the technology in any other countries shall be done jointly through a separate agreement.
- (3) Any publication, document and/or paper arising out of joint work conducted by the Parties pursuant to this MoU shall be jointly owned.
- (4) Information transmitted by the Parties under this MoU shall be kept confidential and shall not be used for purposes other than those for which it was requested, and shall not be transferred to a third party without the prior written consent of the Party that provides such information.

Article X

REVISION, AMENDMENT AND MODIFICATION

Either Party may request in writing a revision, modification or amendment of all or any part of this MoU. Any revision, modification or amendment accepted by the Parties shall be in writing and shall form part of this MoU. Such revision, modification or amendment shall come into effect on such date as

may be determined by the Parties. Any revision, modification or amendment shall not prejudice the rights and obligations arising from or based on this MoU prior or up to the date of such revision, modification or amendment.

Article XI

ENTRY INTO FORCE

This MoU will enter into force as of the date of its signature and will be valid for three (3) years, and may be extended automatically for the same period, unless the parties expressly agree to terminate the MoU otherwise.

Article XII

OVERWHELMING FORCE

Neither Party are liable if they could not comply in whole or in part with the commitments they acquire under this Memorandum of Understanding for reasons of force majeure such as wars, natural disasters, or any other cause that are out of control.

Article XIII

TERMINATION

This MoU may be terminated by the parties by mutual agreement or unilateral decision, by written notification six (6) months prior to its termination.

The Parties shall facilitate, within their means, cooperation, and direct contact between the health institutions and organizations of their respective countries.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized thereto by their respective Governments have signed this MoU.

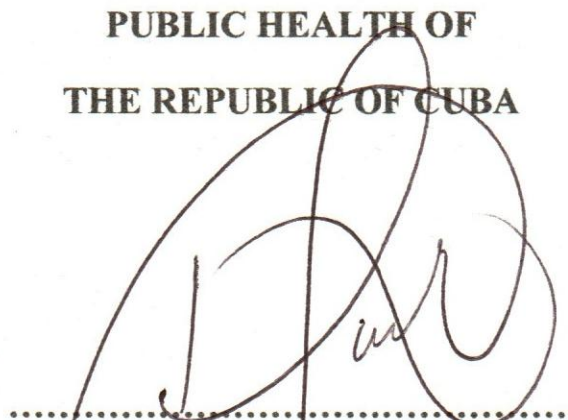
Done in duplicate at Havana on 24th April 2018, in the Thai, Spanish and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall be prevail.

BY THE MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH OF
THE KINGDOM OF THAILAND

.....
**Clin. Prof. Emeritus Dr. Piyasakol
Sakolsatayadorn
Minister**

BY THE MINISTRY OF
PUBLIC HEALTH OF
THE REPUBLIC OF CUBA

.....
**Dr. Roberto Morales Ojeda
Minister**